

Let op; reist u per auto over de tolwegen (vanaf Calais richting Le Havre – ‘Pont de Normandie’ - Caen, etc), hou rekening met de kosten daarvan; tolwegen; 19,60 € (erg handig is een creditcard (Visa) in dat geval, vanwege de vlotte doorstroming), Pont de Normandie; 5.50 € (alleen cash),

Aanrader; Michelin kaart 303 Local.

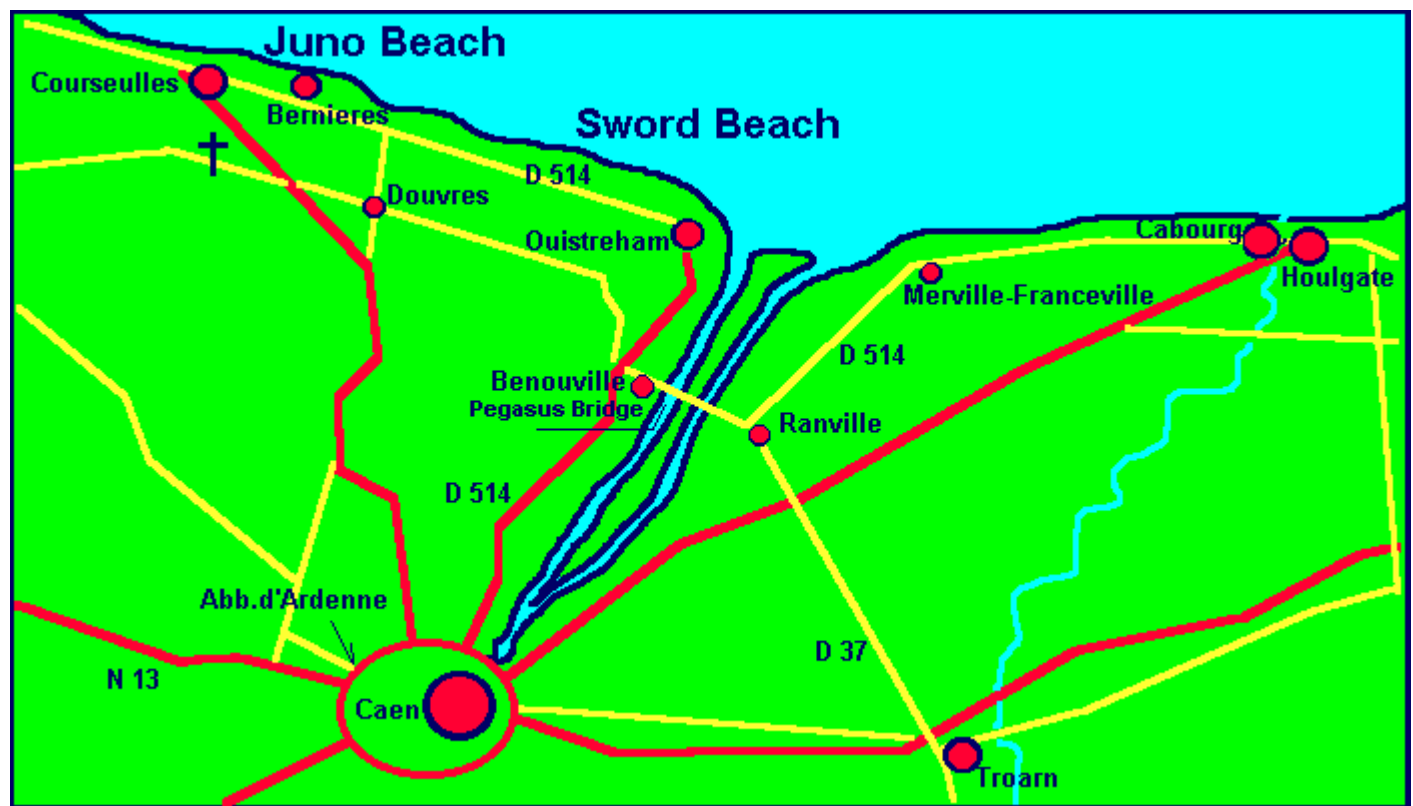
Alle trips starten vanuit de omgeving van Bayeux. Meer

© P.Jutte, 2013 www.strijdbewijs.nl

Dagtrip Normandië ‘Pegasus’, Merville, Ouistreham en Douvres

DE ONDERSTAANDE TOUR NEEMT U MEE NAAR DE BEROEMDE BRUG OVER HET CAEN KANAAL, "PEGASUS BRUG". VERVOLGENS RIJDEN WE DOOR NAAR MERVILLE WAAR WE DE BATTERIJ ALDAAR BEZOEKEN. DEZE TWEE OBJECTEN WAREN DOELEN VAN HET 6TH AIRBORNE DIVISION.

GA VANUIT BAYEUX DE N13 NAAR HET OOSTEN OP, RICHTING CAEN. VANAF CAEN (D515) RICHTING OUISTREHAM. VOLG DE BORDEN RICHTING BENOUVILLE/RANVILLE (D514) "PEGASUS BRUG" **Gps: 49°14'32.37" N, 00°16'27.25" W**

Over het Caen kanaal en de Orne (een paar honderd meter verder) liggen twee bruggen. De eerste is de beroemde Pegasus brug. Hier landden drie Horsa zweefvliegtuigen van de 6th Airborne Division onder leiding van Major John Howard op de oostoever 10 minuten na middernacht op 6 juni 1944. Binnen 10 minuten is de brug in Britse handen. Er zijn dan 2 doden en 14 gewonden gevallen aan de Britse zijde. De eigenaars van café Gondrée worden als eerste Fransen bevrijd. Op de landingsplek van de Horsa zweefvliegtuigen staat nu een borstbeeld van Major Howard.

HET PEGASUS MEMORIAL MUSEUM: (koop hier Uw 'Normandie Pass' voor kortingen in andere musea)

Meer dan de moeite waard is het museum gewijd aan de Pegasus brug. Het museum is te vinden op het stuk land tussen de twee bruggen aan de noordzijde van de weg (D514), direct na de (nieuwe) Pegasus brug links af. In het museum is o.a. de originele doedelzak van Bill Millin te zien. De originele brug is begin jaren-90 vervangen en staat nu geheel gerestaureerd achter het museum. Duidelijk zijn de gaten en deuken van een Duitse bom aan de achterzijde van het contragewicht te zien. Ook is hier een gerestaureerde Bailey brug te vinden en een replica van een Horsa zwever. In een schuurtje zijn trouwens originele brokstukken van een Horsa te bewonderen. Dit museum is een aanrader!

Openingstijden:

Januari/maart: 10.00 uur tot 13.00 uur, 14.00 uur tot 17.00 uur

April/september: 09.30 uur tot 18.30 uur

Oktober/december: 10.00 uur tot 13.00 uur, 14.00 uur tot 17.00 uur

VANAF PEGASUS BRUG NAAR RANVILLE (D 514).

Het is een korte rit naar Ranville. Via de eerste rotonde na de rivier de Orne (tweede brug) en neem de afslag Merville/Franceville. Na enkele honderden meters direct na de flauwe bocht kunt u een stop maken bij een klein monumentje aan de rechterzijde van de weg. Dit is één van de belangrijkste LZ's (Landing Zone) voor de zwevers. Zuidelijk van het monumentje, in het V-vormige grasgebied, was ook een Horsa neergekomen. Maar de meeste kwamen terecht richting het oosten en noorden van dit punt. Ga nu rechtsaf bij het monumentje en rij naar Ranville. Voor u ziet u de los staande klokkentoren van het dorp opdoemen. Achter de kerk is de belangrijkste oorlogsbegraafplaats gevestigd voor de gevallen van de 6th Airborne Division. Er liggen 2563 slachtoffers begraven onder smetteloze witte stenen. Achter de noordelijke kerkmuur liggen ook nog enkele gevallen uit de eerste twee dagen van de landing, waaronder Lt D. Brotheridge die als eerste te boek staat als gevallen militair tijdens D-Day. Hij sneuvelde bij Pegasus Brug. De familie Gondrée, van het café naast de brug, heeft hem geëerd met een plaque. Ook een eenzame onbekende Duitse soldaat is hier begraven.

VERVOLG DE WEG NOORDWAARTS RICHTING MERVILLE/FRANCEVILLE EN CABOURG (D 514). Op het eerste grote kruispunt met stoplichten rechtsaf Merville in en volg de borden.

6 JUNI 1944, 00.20 OBJECT: DE BATTERIJ VAN MERVILLE. **Gps: 49°16'12.49" N, 00°11'47.01" W**

Even ten zuiden van Merville ligt het batterij complex waar de geallieerden bang voor waren dat de 150 mm kanonnen de invasievloot in gevaar zouden brengen. Het was de taak van Major Terence Otway om dit object uit te schakelen. Lancaster bommenwerpers bestookten het complex even na middernacht. Helaas vielen de bommen naast het doel.

Vier uur nadat de parachutisten geland waren wist Otway met 150 man het complex te bereiken. Dit was slechts 25% van de manschappen die gesprongen waren. De meeste mannen waren hopeloos verdwaald of verkeerd terecht gekomen. De aanval begon om 04.20 uur die heftig en bloederig was. Zeventig man aan Britse zijde sneuvelden of raakten gewond. Van het Duitse garnizoen werden 20 gevangen genomen, de rest werd gedood of raakte gewond. Om 05.00 uur was alles voorbij. In de bunkers stonden geen 150 mm, maar 100mm Skoda kanonnen. Deze werden uitgeschakeld. Nadat Otway zijn mannen had verplaatst werd de batterij weer heroverd door de Duitsers. De volgende dag werden de Duitsers weer verdreven na bittere gevechten tussen de bunkers en in de tunnels die de bunkers onderling verbonden.

HET MUSEUM BATTERIE DE MERVILLE:

Eén bunker is ingericht als een eerbetoon aan de mannen van Otway. Hijzelf geeft via een videopresentatie uitleg over de aanval op de batterij. In een andere bunker zijn verschillende ruimtes ingericht waar een licht- en geluidsshow wordt weergegeven om een indruk te krijgen hoe het er aan toe moet zijn gegaan tijdens de aanval.

NB. Let eens op de strakke afwerking van het beton. Dit valt vooral op rond het mitrailleurnest aan de rechterzijde van de kazemat, en dat voor een woest te gebruiken oorlogswapen!

Ook opvallend is de C-47 Dakota die hier staat, met uitleg over de aanschaf en de restauratie ervan.

Openingstijden:

1 April tot 30 september: dagelijks van 10.00 uur tot 18.00 uur

15 tot 31 maart: maandags, woensdags en weekends van 10.00 uur tot 17.00 uur

1 tot 31 oktober: maandags, woensdags en weekends van 10.00 uur tot 17.00 uur

NAAR OUISTREHAM (SWORD BEACH): Gps: 49°17'14.97" N, 00°15'08.32" W

Keer terug naar 'Pegasus' richting Ranville. Let even op als u de Pegasus brug weer oversteekt. Aan de westkant van de brug, tegenover het café van de familie Gondrée, staat een opvallende herinnering aan de strijd, een Centaur IV met een 95mm kanon. Deze tanks, slechts 80 van gebouwd, werden ingezet door de Royal Marine Armoured Support Group om vanaf LCT's te schieten. Om het vuur te geleiden waren rond de toren markeringen aangebracht die het kanon in de goede richting moesten wijzen. Helaas bleken de LCT's ongeschikt als 'gevechtbodemp' en werd de Centaur pas aan land ingezet.

6 JUNI 1944, 07.25 UUR

BRITSE EN SECTOR HET GEMENEBEST: 'SWORD', 'JUNO' EN 'GOLD'

OUISTREHAM: Gps: 49°17'14.97" N, 00°15'08.32" W (idem als boven)

Begin uw bezoek aan Ouistreham, in de SWORD sector, met het Musée Le Grand Bunker. Deze vuurgeleidingsbunker was verantwoordelijk voor het begeleiden van de batterijen die de havenmond van Ouistreham bestreken. Pas op 9 juni werd de toren, onder leiding van luitenant Bob Orell van de Royal Engineers, met drie man aangevallen. De zware deuren werden met explosieven eruit geblazen. Deze operatie alleen al duurde vijf uur! Constant werden de aanvallers bestookt met machinegeweer vuur en handgranaten die van de toren werden geworpen. Eenmaal binnen gaf het garnizoen, van 50 man, zich over en de laatste verzetshaard van Ouistreham was daarmee opgerold.

Openingstijden:

1 April tot 30 september: dagelijks van 09.00 uur, tot 19.00 uur

1 Februari tot 31 maart: dagelijks van 10.00 uur tot 18.00 uur

1 Oktober tot 15 november: dagelijks van 10.00 uur tot 18.00 uur

Het casino dat figureerde in 'The Longest Day' is hier niet (meer) te vinden. Wel is aan de kustweg, 200 meter ten westen van het huidige casino, een monument te vinden op een Duitse bunker 'cupola' om de gevallen strijders van de Vrije Franse Commando's te gedenken die de aanval op het casino uitvoerden. In Ouistreham is verder weinig meer te vinden van de strijd.

Verlaat Ouistreham en volg de kustweg, de D514

Sector SWORD (QUEEN)

Komende vanaf Ouistreham via de kustweg D 514, volgt u Sword Beach westwaarts. In Queen sector, van Sword Beach, ligt de plaatst Colleville-Montgomery-Plage. Op het grote kruispunt van de Rue de Riva Bella met verkeerslichten gaat u linksaf en direct weer linksaf. Hier ziet u het standbeeld van Veldmaarschalk Berhard Montgomery. Parkeer op het grote parkeervak rechts van het standbeeld. Steek de weg over richting het strand, via de Avenue de 4ème Commando.

Aan de linkerzijde ziet u het monument voor Captain Kieffer en zijn commando's die via deze route naar Ouistreham optrokken. Aan de overkant, op de hoek staat het monument ter herinnering dat daar ooit een tijdelijke Britse begraafplaats gelegen was om de eerste gevallen in onder te brengen.

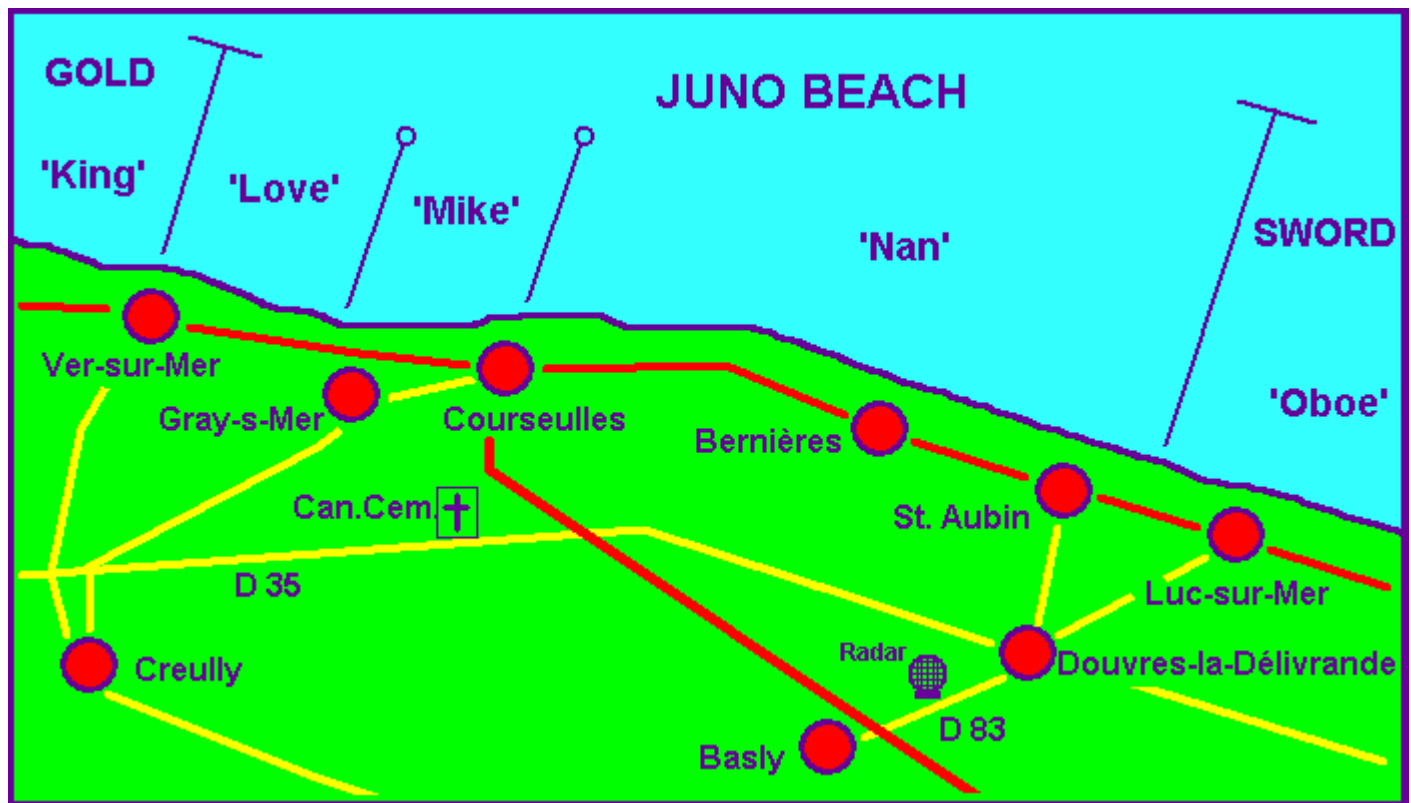
Ga verder naar het strand. Volg het strand naar links. U loopt nu Wn 18 binnen waar u dan al snel een enorme kazemat tegenkomt. Deze kazemat bezat een 7.5cm kanon welke alleen westwaarts vuur uit kon brengen over Sword Beach. Het werd tegen geschut vanuit zee beschermd door een zware betonnen zijbescherming. Een tank, waarschijnlijk een AVRE tank met een Petard mortier, wist vanaf dichtbij de kazemat uit te schakelen. Tegenwoordig is er een huis tegenaan gebouwd welke het dak gebruikt als ommuurde terras. Loop rechtdoor (150 meter) om het standbeeld van Bill Millin te bekijken. Keer terug naar de kazemat en ga rechtsaf. Na een 150 meter vindt u een oud fort uit de 18de eeuw. Deze was onderdeel van de fortificaties die Ouistreham moesten beschermen. De Duitsers namen het weer in gebruik door er wapenarij op te plaatsen. Het is helaas met een hek afgesloten en dus niet te bezoeken. Keer weer terug naar uw voertuig.

LA BRECHE D'HERMANVILLE SECTOR 'SWORD' , 07.25

Als u vanuit het oosten HERMANVILLE nadert komt u eerst een Centaur met 95mm houwitser tegen.

Even ten westen buiten het dorp staat een Churchill AVRE tank opgesteld. Dit is het midden van 'Sword' genaamd Queen. Dankzij de 21 DD tanks die het strand haalden (2 gingen verloren) en de 'Funnies' ging de landing hier vrij voorspoedig. Om 08.20 uur landde hier het No 4 (Kieffer) en No 6 Commando (Lord Lovat) onder de doedelzakklanken (Highland Laddie) van Bill Millin.

Er waren wel mijnevelden, maar dankzij de 'Deutsche Gründlichkeit' waren deze keurig gemarkeerd! Tijdens de landing voltrok zich een drama toen Duits vuur verscheidene uit landingsboten springende commando's neer maaide. Schreeuwend werd om eerste hulp geroepen maar dit ging verloren in het tumult. Een CRAB tank reed met draaiende mijnveeg-vlegel een landingsboot uit. Deze had de gewonde en stervende mannen niet in de gaten en zwiepte er dwars doorheen, zeker zo'n 10 à 12 man werden tot moes gebeukt. Lord Lovat's No 6 Commando trok snel landinwaarts om de para's bij Pegasus Bridge te versterken. Lord Lovat's Brigade zorgde voor veel verwarring bij de Franse bevolking door de labels op hun uniformen. Deze droegen namelijk de letters 'SS' van 'Speciale Service'. Dit werd later veranderd.

SECTOR 'JUNO' 6 JUNI 1944, 07.45 UUR

De Canadese 3rd Division (15.000 man) en 9.000 ondersteunende Britse troepen werd de sector 'JUNO' toegewezen. De sector begon bij St-Aubin-sur-Mer en liep tot aan La Rivière (Ver-sur-Mer). Na het inleidende bombardement, eerst door de Britse en later door de Amerikaanse luchtmacht, namen 11 marineschepen de kustlijn onder vuur. Ondanks het verzet van de Duitsers wisten de Canadezen het grootse stuk grondgebied te bezetten van alle eenheden die die dag landden (tot bijna 10 kilometer het land in). Helaas kon geen aansluiting gemaakt worden met de sector 'SWORD'.

LUC-SUR-MER/PETIT ENFER

Hier is de grens van SWORD met JUNO Beach. Dit was het gat waar in de avond van de 6de juni een klein onderdeel van het 12. SS Panzer Divsion '*Hitler Jugend*' de defensie op zich nam. De geallieerde eenheden wisten die nacht de Duitse eenheid te omcirkelen en de volgende dag werd deze uitgeschakeld, mede dankzij een landing van de 46th RM (Royal Marines) Commando om 09.00 uur 's morgens op de 7de juni.

DOUVRES RADAR STATION: 6 T/M 17 JUNI 1944, Gps: 49°17'09.72" N, 00°24'11.86" W

Het Wurzburg radar station van Douvres ligt in het gat tussen SWORD en JUNO, tussen de plaatsjes Douvres-La-Deliverande en het westelijke Basley en Bény-sur-Mer. Hier is een klein museum gevestigd en sinds enkele jaren staat er ook weer een Wurtzburg radar. Het is geopend in de maanden juli en augustus. Deze radarpost werd destijds bemand door 200 man Luftwaffe personeel. Er werden verschillende aanvallen op uitgevoerd. Pas op 17 juni werd met hulp van het 22nd Dragoon, 41st RM Commando en het 26th Assault Squadron RE de aanval echt ingezet. Met het inzetten van vier vlegel tanks, om de mijnen op te ruimen, en 12 AVRE tanks, om de bunkers met mortieren te beschieten, werd eindelijk na een kort maar heftig gevecht de radarpost ingenomen. Acht tanks werden beschadigd en vier afgeschreven. Er waren 'slechts' 12 slachtoffers gevallen, maar het had wel 11 dagen geduurd voor men de post had uitgeschakeld.

Alle trips starten vanuit de omgeving van Bayeux.

Dagtrip Juno Beach, Gold Beach, Arromanches

SECTOR 'JUNO' 6 JUNI 1944, 07.45 UUR

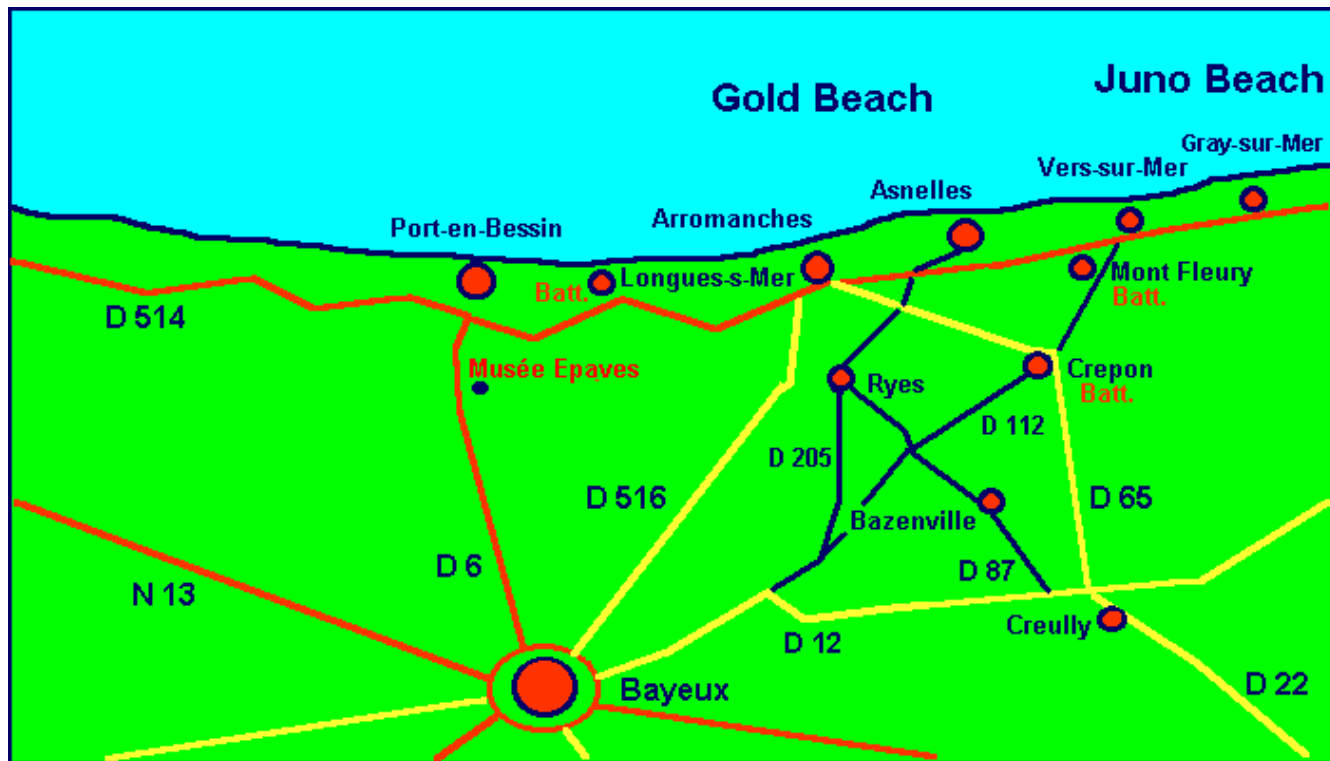
BERNIÈRES, 08.15

Dit was het object voor de Queens Own Rifles of Canada van het 8th Canadian Brigade Group. Hier vielen de meeste Canadese slachtoffers. Vanuit hun betonnen bunkers hadden de Duitsers een vrij schietgebied. De landing hier was om 08.15 uur zonder tank ondersteuning en 200 meter te oostelijk en direct in front van een 'Widerstandnest'. De eerste golf Canadezen verloren de helft van hun manschappen. Dankzij een kanonneerboot, die bijna het strand op kwam, werden de Duitsers tot zwijgen gebracht. Bij 'het eerste bevrijde huis' staat het monument dat herinnert aan de landing door de Canadezen. Ongeveer 250 meter naar het oosten staat een Duitse bunker met meer (aangetaste) herinnering plaquettes.

Op het Canadase oorlogskerkhof nabij Riviers/Bény-sur-Mer liggen 2.044 Canadese soldaten

COURSEULLES-SUR-MER, 08.00

Hier, op dit gedeelte van JUNO Beach, landde het 7th Canadian Brigade Group om 08.00 uur. Ondanks het verzet verliep de landing hier vrij voorspoedig. Ook omdat de meeste DD tanks hier op korte afstand werden gelost (800 meter). In 1970 is een DD Sherman tank buiten de kust geborgen en dient nu als monument in Courseulles.

In Courseulles-sur-Mer is ook het *Centre Juno Beach* gevestigd. Het is een modern museum. Verwacht hier geen zalen met poppen in militaire kleding of vitrines vol wapens. Het is een centrum van voorlichting met aandacht voor de landingen door de Canadezen hier, en hoe het Canadese land en haar cultuur zich tot op heden heeft ontwikkeld.

GRAY-SUR-MER

In deze sector vielen 128 slachtoffers aan Canadese zijde. Achter de DD tanks die hier landden kwamen de AVRE tanks 07.55 uur. Bij deze 'EXIT' was een anti-tank put gegraven. Een AVRE tank zou zijn aan de voorzijde meegevoerde bos hout erin gooien toen de rand het begaf en de tank het gat inschoof. De tank liep vol water en de zes bemanningsleden verscholen zich achter een duin tegen het Duitse vuur. Een mortiergranaat dode vier van hen. De tank bleef tot 1976 onder het wegdek begraven. Sedertdien is het opgegraven en staat nu als monument opgesteld bij de stranduitgang.

GOLD BEACH

VERVOLG DE D 514 WESTWAARTS:

In Ver-sur-Mer is een centraal plein waar een Sexton gemotoriseerde houwiter als monument is geplaatst. Ga bij de stop lichten hier, rechtsaf. U rijdt nu de sector KING (Gold Beach) binnen. Volg de Boulevard de la Plage naar het westen. Na 300 meter komt u langs een zware H 667 kazemat vanwaar uit een 8,8cm Pak 43/41 kanon twee AVRE tanks uitschakelde. Een Sherman Crab, welke niet meer kon rijden, wist met het kanon dit kanon tot zwijgen te brengen. Hier, op KING-RED werden de DD tanks direct op het strand gelost. Het weer was te slecht. De Hobart's Funnies werden ook hier met succes ingezet. Neem de Voie de Débarquement westwaarts tot aan de kruising en ga links af het dijkpad op. Tussen het strand en de weg (D 514) was het een open terrein en erg dras.

Ga na Ver-sur-Mer (La Rivière) rechtdoor de D 112 het binnenland in richting Crépon.

Een kleine kilometer landinwaarts was de Fleury Batterij met 150 mm geschut (het is er nog steeds maar nagenoeg achter de nieuwe bebouwing verdwenen). Na het oversteken van de D 514, neem de Rue Claude Debussy, rechtsaf, ga links door de bocht en rij de gehele straat uit. Voor u ziet u de eerste kazemat opdoemen van Batterij Mont Fleury (naar rechts vindt u meer kazematten van de Fleury Batterij).

In dit gebied werd het enige Victoria Cross gewonnen op D-Day door CSM Hollis. Stanley Hollis, een veteraan die met het 8ste Leger geland was in Noord-Afrika en Sicilië, zat vol wraakgevoelens. Tijdens de evacuatie van Duinkerken in 1940, had hij in een straat te Lille zoveel, door Duitsers, vermoorde burgers gezien dat hij reeds, tot de 6de juni, 90 kerfen in zijn wapen droeg, voor iedere gedode Duitser één. Tijdens het opmarcheren door Hollis zijn eenheid naar de batterij van Fleury bleek men enkele bunkers gepasseerd te zijn die plotseling het vuur openden.

In plaats van dekking te zoeken stormde CSM Hollis al schietend op de bunker af. Hij smet een handgranaat naar binnen en schoot zijn stengun leeg waarbij drie Duitsers omkwamen. De anderen in de bunker ontwapende hij en werden gevangen genomen. Hierop rende hij naar enkele loopgraven en maakte deze 'vrij' van Duitsers. Door deze actie redde hij waarschijnlijk veel Britse levens. (Deze locatie is nu verdwenen onder de bebouwing).

Later trachtte Hollis een geschutspost (welke onderdeel bleek van Wn 36a met 4 X 100mm kanonnen en het 8,8cm Flak kanon) uit te schakelen met een PIAT. Omdat er enkele manschappen klem zaten achter de boerderij 'le Pavillon', aan de D 112, kwamen te zitten, nam Hollis een Bren machinegeweer om open en bloot dekkingsvuur te geven om de Duitsers af te leiden. Daarop schoten de Duitsers met een kanon de schoorsteen van het huis waar Hollis en zijn mannen achter schuilden. Aan het einde van D-Day stond zijn aantal 'kerven' op 102!

Vervolg uw weg richting Crépon. Direct na het verlaten van Ver-sur-Mer is aan de linkerkant een landweggetje, Rue Marefontaine, aan de D 112 dat naar de Batterij van Marefontaine leidt.

Passeer het hotel en ga rechtdoor het onverharde pad op. Na een paar honderd meter verschijnen vier enorme kazematten. Hier waren 100mm kanonnen geplaatst die een dracht hadden van 9 km. Deze batterij werd aangestuurd door vuurgeleiding die ondergebracht was in Widerstandnest 35b. Wn 35b was verscholen in de bossen van Maromme op de hoogvlakte van Meuvaines. Tijdens D-Day vielen binnen twee uur 250 granaten op deze batterij. Met inzet van vlammenwerptanks van Troop 13, 141st RAC werd de overgave afgedwongen.

Vervolg de D 112 naar de D 65 naar de kruising met de D 12. Steek over en volg de smalle weg. Vlak voor het oversteken van de rivier Seulles is over de rechterschouder het kasteel Creullet te zien.

Bij het kasteel, Château Creullet, parkeerde Generaal Montgomery zijn caravan op 9 juni en zette hier zijn hoofdkwartier op. Hier ontving hij onder andere Winston Churchill op 12 juni en Koning George IV op 16 juni. Pikant detail: Montgomery kwam er achter dat de caravan een toilet ontbeerde. Vanuit het kasteel mocht hij een 'pispot' lenen van porselein gedecoreerd met roze bloemetjes!

Vervolg de weg over de rivier en de heuvel op en sla links af bij het Eerste Wereldoorlog monument. Hier in dit kasteeltje (het stadhuis) zond de BBC in juni en juli 1944 haar berichten uit over de voortgang in Normandië. Tijdens kantooruren kan het torentje beklommen worden en het studiootje bezocht.

Nu uw bezoek aan Creully, neem de D 12 richting Bayeux. Na twee kilometer ga rechtsaf naar Bazenville (de D 87).

Bij de kerk staat een opvallend monument in de vorm van een Spitfire vleugel. Dit monument is opgericht ter herinnering aan het tijdelijk aangelegde vliegveld ALG 'B2', welke operationeel was vanaf 16 juni tot 15 augustus 1944. Vanaf deze ALG (Advanced Landing Grounds) opereerde de Canadese RAF squadrons 403, 416 en 421. Tevens was hier het 83rd Group Controle Center voor de 2nd Tactical Air Force gevestigd van 7 juni tot 10 augustus 1944.

Keer terug naar de kustweg D 514 en ga naar Asnelles. Als u Asnelles binnen rijdt, vanaf Ver-sur-Mer, ga op de eerste grote kruising naar rechts, de Rue de Débarquement. Komt u vanuit het westen, neem de afslag links direct na 'Gold Beach Evasion'. Rij naar de boulevard en parkeer uw auto nabij de grote kazemat.

Deze kazemat, een H 677, behoorde tot Wn 37, en bezat een 8,8 cm kanon dat verantwoordelijk was voor zes uitgeschakelde Britse tanks die hier landden. De Sexton onder commando van Sergeant R.E. Palmer wist uiteindelijk vanaf 300 meter het kanon het zwijgen op te leggen. Wat hier ook duidelijk opvalt aan de kazemat, is dat het geschut het strand bestrijkt en niet de zee. De Duitsers gingen er vanuit dat de invasie bij vloed zou plaatsvinden zodat de landingsboten over de, door de Duitsers opgeworpen, obstakels zouden varen. Het schootsveld van de kanonnen in de bunkers was zo opgesteld dat het vuur het strand op zijn smalst (vloed) zou bestrijken. Gelukkig voor de landingstroepen landden deze bij eb en was de draaicirkel van het geschut krap, anders waren er beslist meer slachtoffers geweest van dit kanon.

Vanaf dit punt is (vooral bij eb) een goed uitzicht op de 'Phoenix' elementen van de Mulberry haven van Arromanches (zie hieronder).

NAAR ARROMANCHES, DE 'MULBERRY' HAVEN, 'PORT WINSTON'

Gps: 49°20'25.26" N, 00°37'17.76" W

Arromanches werd in de middag van de 6de juni 1944 bevrijd door het 1st Battalion Royal Hampshire Regiment dat op GOLD Beach was geland. Ondanks de zware beschieting door de marine op de stad kwamen er slecht 6 burgers om. Door een tekort aan havens rond de invasiestranden werd besloten twee kunstmatige havens aan te leggen, één bij OMAHA Beach en de ander bij Arromanches. Vanaf 1943 werd er door 37.000 man aan de zuidkust van Engeland aan gewerkt. Buiten de twee kunstmatige havens werden de drie andere invasiestranden (UTAH, JUNO & SWORD) alleen voorzien van een golfbrekend scherm. Dit scherm van 60 oude schepen had als codenaam 'Gooseberry's.

Theater Arromanches 360 GPS: 49°20,356' N 00°36,880' W

Een aanrader is het ronde theater Arromanches 360, dat aan de oostkant van de stad is gelegen, boven op de klif (u komt er langs vanaf Asnelles). Hier draait een film die rondom het publiek wordt geprojecteerd en die de bezoeker meevoert tijdens de hachelijke landing op 6 juni, 1944.

Openingstijden:

Juni, juli, augustus:	09.40 uur tot 18.40 uur
April & mei – september & oktober:	10.10 uur tot 17.40 uur
Februari & maart, november & december:	10.10 uur tot 17.10 uur

Het Musée Du Débarquement in Arromanches.

De beweegbare maquette van de Mulberry haven is beslist de moeite waard, maar de rest van het museum vult niets toe aan de andere, en vaak betere, musea in Normandië. En de helft van het museum is een souvenirwinkel. Maar laat dat u er niet van weerhouden uw eigen mening te vormen.

Openingstijden:

Februari, november, december:	10.00 uur tot 12.30, 13.30 tot 17.00 uur
Maart, oktober:	09.30 uur tot 12.30 uur, 13.30 uur tot 17.30 uur
April:	09.00 uur tot 12.30 uur, 13.30 uur tot 18.00 uur
Mei, juni, juli, augustus:	09.00 uur tot 19.00 uur (+paasweekend)
September:	09.00 uur tot 18.00 uur

(Op zondags open vanaf 10.00 uur, uitgezonderd juni, juli, augustus: 09.00 uur)

Aanrader: 'Liberators Museum - Normandy 1944'

Er is een nieuw museum aan de 9 Rue Colonel René Michel, 14117 Arromanches. Het is de moeite waard om dit te bezoeken. Het wordt gerund door Nederlanders en ze zijn meer dan bereid om u uitleg te geven over de tentoongestelde zaken. Deze zijn exclusief geschonken aan het museum door de veteranen van D-Day.

In de zomermaanden dagelijks open van 10.00 uur tot 18.00 uur.

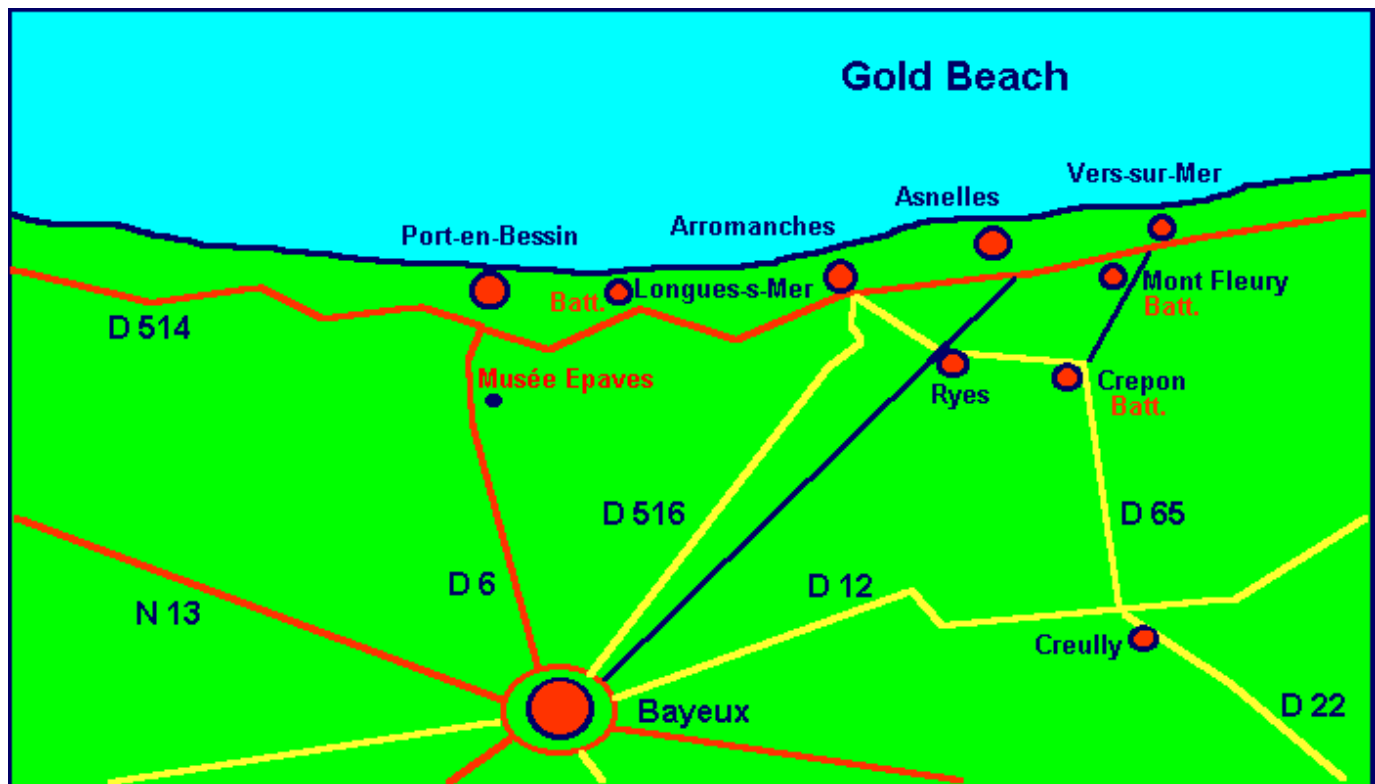
Dagtrip Bayeux, Batterie de Longues, American Cemetery

Bayeux

Het Musée Memorial de la Bataille de Normandie te Bayeux heeft een moeilijke periode doorstaan toen bijna de gehele collectie werd weggehaald door de verzamelaar die het uitgeleend had. In het voorjaar van 2006 werd het museum heropend. Het is minder vol dan het eerst was, wat het gebodene tegemoet komt. Het voertuigpark is bijna onaangeroerd gebleven. Nog steeds is het gemotoriseerde kanon, de Sexton, aanwezig, plus verscheidene andere voertuigen, zoals een grote Amerikaanse Caterpillar bulldozer, een Brencarrier en een Half Track. Voor het Musée Memorial de la Bataille de Normandie moet men zeker 2 uur uittrekken. Zeker ook als men de goed uitgeruste winkel bezoekt. Het is gesitueerd aan de oude binnenringweg rond Bayeux, aan de zuid-westkant van de stad.

Openingstijden: dagelijks van 09.30 uur tot 18.30 uur (voor en naseizoen van 10.00 uur tot 18.00 uur en tussen 12.30 uur en 14.00 uur gesloten) **GPS: 49°16'20.89' N 00°42,39'.01' W**

Aan de overkant, iets naar het noorden, is het Bayeux Oorlogskerkhof, hier liggen 4648 Britse (Commonwealth) militairen begraven, en 466 Duitsers. Aan de overzijde van de weg staat het Bayeux Memorial, waarin de namen van 1805 omgekomen militairen gegraveerd staan, die geen bekend graf hebben.

VANUIT BAYEUX NAAR HET NOORDEN (PORT-EN-BESSIN-HUPPAIN EN DE BATTERIJ VAN LONGUES) VANAF DE RINGWEG ROND BAYEUX NEEM DE D6 NAAR HET NOORD-WESTEN NAAR PORT-EN-BESSIN.

Enkele honderden meters vóór het bereiken van de rotonde van Port-en-Bessin stop aan de rechterzijde van de weg. Hier is het unieke museum, **Musée de Epaves sous-marines de Débarquement**. Het bestaat geheel uit zee geborgen voorwerpen die tijdens de invasie in de golven verdwenen. Opvallend zijn hier de zogenaamde DD tanks ('DD' = Duplex Drive). Deze tanks werden in zee uitgezet en voeren als een boot naar het strand.

Openingstijden: dagelijks vanaf 1 juni tot 30 september (en in mei de weekends)

NAAR PORT-EN-BESSIN-HUPPAIN: Gps: 49°20'58.99" N, 00°45'25.87" W

Bij Port-en-Bessin volg de borden 'Le Port'. Deze haven is zwaar bevochten. Pas op 7 juni (D+1) werden de laatste Duitsers uit de bunkers die nabij de toren op de duinen zaten verdreven. Hier werd één van de brandstof-aanvoer-pijplijnen 'PLUTO' (Pipe line Under The Ocean) binnen gevoerd vanaf de zuidkust van Engeland (300 mijl!). Van de 5.2 miljoen ton olie aangevoerd naar de vaste wal van Europa tot 10 mei 1945, werd 370.000 ton bijgedragen door de PLUTO lijn, waarvan de hoofdlijn 'Bambi' via Cherbourg liep en een kleinere via Port-en-Bessin. Cherbourg kwam veel te laat in bedrijf en die pijplijn werd overgenomen door een lijn naar Boulogne ('Dumbo'). Verder werd vanaf 14 juni in Port-en Bessin 1000 ton vracht per dag gelost.

VAN PORT-EN-BESSIN NAAR DE BATTERIJ VAN LONGUES: Gps: 49°20'38.78" N, 00°41'38.69" W

Keer terug naar de grote weg (D 514) en sla linksaf richting Longues-sur-Mer/Arromanches. Bij de kruising na de kerk in Longues linksaf en volg de borden 'Batterie de Longues'.

Vanaf september 1943 werd met de bouw begonnen van deze vier M272 geschutopstellingen. In maart 1944 waren er nog maar twee gereed. Maar in mei was de stelling gereed voor actie. Voor iedere kazemat was 600 m³ beton nodig en vier ton stalen bewapening. De twee meter dikke wanden en plafond waren bestand tegen geallieerde bombardementen.

De batterij opende al vroeg in de ochtend het vuur op de geallieerde vloot. Het eerste schot werd afgegeven om 05.37 uur. Dat was twintig minuten voor de zonsopgang. Vuur werd afgegeven richting de *destroyer* US Emmonds en naar het slagschip Arkansas dat voor de kust van Omaha Beach lag. Het slagschip vuurde terug met twintig 305mm granaten en honderd 127mm granaten. Tegenwoordig is Batterie de Longues de enige stelling in Normandië die haar kanonnen nog op haar plaats heeft. Driehonderd meter vóór de kazematten ligt centraal de vuurgeleidingsbunker (*Leitstand* Type M262) die het vuur bepaalde voor de achterliggende batterijen. Om deze vuurgeleidingsbunker enigszins aan het zicht te onttrekken, is deze geplaatst in een uitgehakte ruimte in de klifrand. Een wandeling naar de vuurgeleidingsbunker van Batterie de Longues is zeker de moeite waard!

De Batterij van Longues is jaarlijks gratis open voor publiek.

Zoals reeds aangehaald op de vorige pagina waar Port-en-Bessin werd bezocht, was er ook een brandstof lospunt in **Ste. Honorine-des-Pertes**. Op 5 kilometer naar het westen vanaf Port-en-Bessin aan de D 514 ligt dit dorp. Hier zijn enkele aardige punten te bezoeken, maar ook lastig te vinden. Een van deze punten dat makkelijk te vinden is, is de kleine baai van Ste. Honorine-des-Pertes. Zodra u het stadje ziet, let op de grote parkeerplaats aan de rechterkant (als u westwaarts rijdt). Hier is een klein straatje dat afdaalt (er staat een bordje dat het verboden is voor vrachtwagens en campers). Honderd meter voor u de baai bereikt, bij de afslag naar rechts, ziet u links een groot (school?) gebouw, parkeer hier.

Ste. Honorine-des-Pertes werd op 7 juni bevrijd door het 16th Regimental Combat Team, 1st US Division. Hier was het aansluitpunt van een 'minor' PLUTO vanaf tankers die voor de kust lagen. Dit zogenaamde Tombola systeem bestond uit twee pijplijnen van 6 inches elk. Deze kwamen samen, met de lijnen van Port-en-Bessin, in Mont Cauvin, nabij Etréham.

Om dit PLUTO deel te gedenken, is een klein bord met uitleg geplaatst aan de rand van het parkeer terrein. **Gps: 49°21'11.46" N, 00°48'00.48" W**

Vanaf het parkeer terrein kunt u nu een straatje naar rechts af zien buigen. Aan het einde van dit weggetje, aan de buitenzijde van de bocht, staat het huis dat gebruikt werd voor een scène in de speelfilm '*The Longest Day*'. **Gps: 49°21'10.45" N, 00°47'54.86" W**

Namelijk dat van de over-enthousiaste Fransman die als een idioot met een vlag zwaait naar de invasievloot. Passeer dit huis en keer terug naar de D 514.

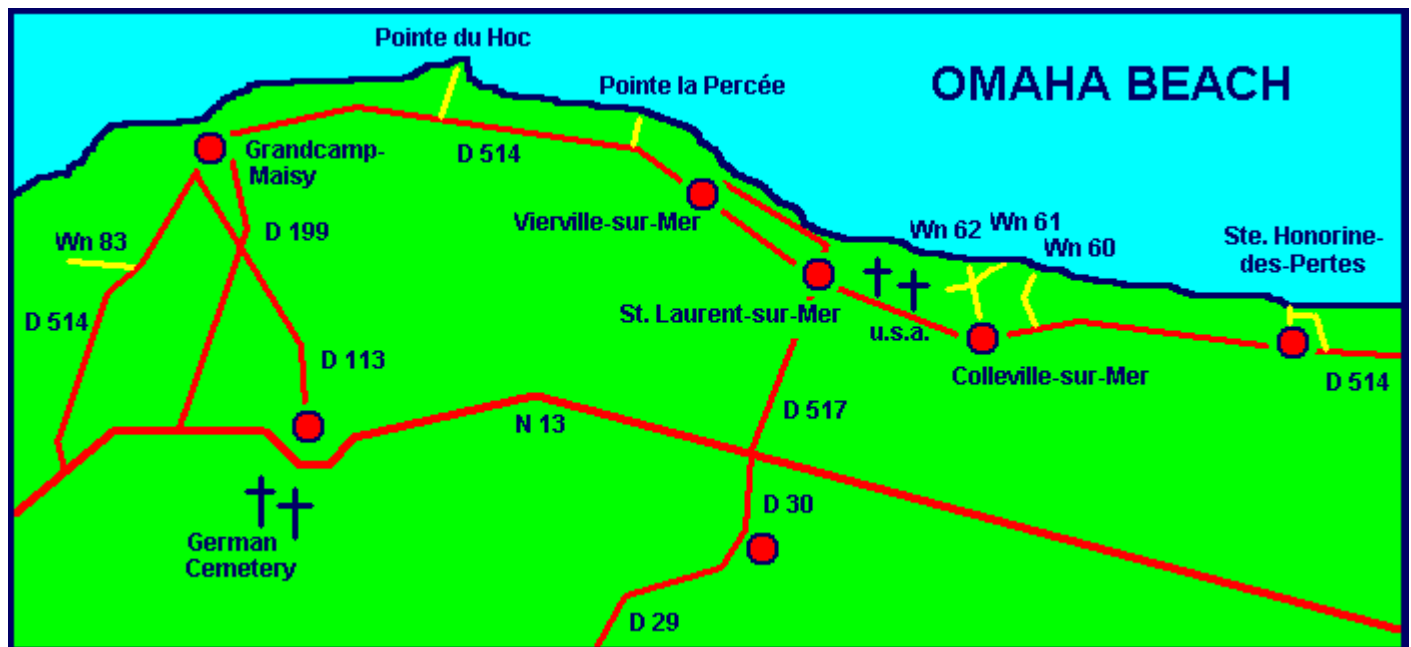
Ga weer westwaarts, wederom door Ste. Honorine-des-Pertes, richting Colleville-sur-Mer.

Widerstandsnest 60 (van Major Pluskat)

Een lastig te vinden punt is Widerstandsnest 60 waar Major Pluskat de invasievloot zag naderen op zijn te verdedigen kust van Normandië (één van de bekendste scènes uit 'The Longest Day'. Voor de liefhebber die alles wil hebben gezien, raad ik Wn 60 aan voor een bezoek.

Volg de D 514 westwaarts. Na Ste. Honorine-des-Pertes en het gehucht Grand Hameau komt u ongeveer een kilometer verder een afslag naar rechts tegen met het bordje 'Cabourg' (het is gelegen voor een flauwe bocht, 150 meter nadat u Colleville-sur-Mer binnen rijdt, handig hulpmiddel is de rode brandkraan bij de afslag rechts). Ga hier in en volg het rommelige weggetje door boomrijk gebied. Rij dit helemaal uit (veel bochten, maar hou globaal rechts aan) tot u aan het einde van het bosje bent en uitzicht heeft op agrarische velden die uitstrekken tot aan de kust. Als het goed is ziet u links een pad lopen dat steil naar beneden gaat, maar ook **een paadje dat afgesloten lijkt door een ruwe slagboom, ga hierin. Na een vijftig meter komt u dan bij Wn 60.**

Deze dagtrip eventueel afsluiten (of de volgende dag beginnen) met Omaha Beach.

NORMANDY AMERICAN NATIONAL CEMETERY & MEMORIAL

Tussen Colleville-sur-Mer en St-Laurent-sur-Mer, vanaf de D541 de N814 op.

(let op, openingstijden zijn van 09.00 uur tot 17.00 uur)

Gps: 49°21'33.26" N, 00°51'11.96" W

Het is een korte rit naar het Normandy American Cemetery & Memorial. Deze indrukwekkende begraafplaats is bijna 70 hectaren groot en bevat 9.387 Amerikaanse graven waarvan 307 onbekend. De speelfilm 'Saving Private Ryan' begint met een scene op deze begraafplaats. U hoeft geen moeite te doen om het graf van Captain John Miller (rol van Tom Hanks) te zoeken, die ligt hier niet (er ligt trouwens wel een John Miller, een Private First Class die op 19 juli, 1944 sneuvelde. Deze Miller is te vinden in Plot C, Rij 19, Graf 24). Het meest beroemde graf hier is die van Brigadier General Theodore Roosevelt (zoon van President "Teddy") op Plot D, Rij 28, Graf 45 (12 juli 1944, kreeg hij een hartaanval in een boomgaard bij Carentan (57 jaar). Naast Theodore ligt zijn broer Quentin, een Eerste Wereldoorlog vliegenier die op 14 juli 1918 omkwam. Er liggen hier 32 'paren' broers en een vader en zoon (Col. Ollie Reed en Ollie Jr.) op Plot E, Rij 20, Graf 13. 14.000 gesneuvelde kameraden werden naar de Verenigde Staten terug gescheept.

Het Memorial kijkt uit over een rechthoekige vijver vanwaar u een indrukwekkende blik kunt werpen over de hagelwitte grafzerken. In het Memorial zijn aan beide zijden gevechtskaarten afgebeeld in gekleurd emaille. Geflankeerd door twee bronzen urnen staat het standbeeld The Spirit of American Youth Rising From the Waves, door Donald de Lue uit New York. Achter het Memorial is de 'Garden

of the Missing' met de namen van 1557 vermisten.

Dagtrip Omaha Beach, Point du Hoc, Grandcamp-Maisy, Le Cambe

Vanaf St-Laurent-sur-Mer tot globaal 6 kilometer naar het westen, naar Vierville-sur-Mer, loopt OMAHA Beach, de sector toegewezen aan de Amerikanen. OMAHA Beach werd verdeeld in de sectoren; 'FOX', 'EASY' en 'DOG'. Tevens behoorde Pointe du Hoc bij deze sector. Onderstaande tour neemt u mee vanaf Colleville-sur-Mer naar Grandcamp-Maisy.

Sector 'Easy en Fox'

Wn 62, Colleville-sur-Mer (oostelijk van American National Cemetery).

Het Duits gevechtscap, Widerstandsnest 62 (Wn 62) in de sector 'Fox-Green', was op 6 juni een harde noot die gekraakt moest worden. Het geschut stond recht op OMAHA Beach gericht. Er is hier nog veel te zien, zelfs de sporen van de loopgraven liggen nog in het gras. Het duurde tot halverwege de ochtend voor de Amerikaanse troepen Wn 62 had uitgeschakeld. Van de twintig nog in leven zijde Duitsers, waren er slechts drie niet gewond.

Aan de voet van het complex liggen twee kazematten van het type H669. Hier stonden tijdens de landing 7.65 cm kanonnen van Tsjechische makelij in.

Op de hoogst gelegen kazemat is een monument geplaatst ter ere van de 5th Engineer Brigade.

Verder is op dit complex het monument ter ere van de 1st Infantry Division (Big Red One) te vinden.

6 JUNI 1944, 06.36 UUR OBJECT: OMAHA BEACH, "DOG" SECTOR, VIERVILLE-SUR-MER

Op "Dog" zou het 116th Infantry Regiment landen, op "Easy" het 16th Infantry Regiment. Vanaf het begin loopt alles fout, de DD tanks worden te ver op zee uitgezet en bereiken het strand (op een paar na) niet het inleidende bombardement door bommenwerpers was mislukt, de bommen vielen veel te ver landinwaarts. Het goed getrainde Duitse 352nd Division liet de landingsboten rustig naar het strand komen.

Zodra de kleppen (om 06.36 uur) vielen brak de hel los. 30 man van LCA (Landing Craft Assault) No 1015 werden allemaal gedood door machinegeweervuur. Binnen 7 á 10 minuten waren alle officieren van Company A van het 116th Inf. Reg. Uitgeschakeld. Tien minuten later was de aanvalsmacht gereduceerd tot een klein reddingsteam die probeerden hun makkers uit het bloedkolkende water te redden. Het 116th viel onder het 29th Division van de National Guard Division. Hierdoor was het 116th één grote vriendenkring. Sommigen kenden elkaar van kinds af aan. Van het 1st Battalion waren Company A, B & D gerekruteerd uit de plaatsen Bedford, Lynchburg en Roanoke, Virginia. Uit het 3000 tellende plaatsje Bedford sneuvelden hier op Omaha 23 jonge mannen! Ook 3 "setjes" broers kwamen hier om. Even verder op "Easy", ter hoogte van Colleville-sur-Mer speelden zich dezelfde taferelen af als op "Dog". Hier werd het 16th Infantry Regiment van de 1st Division (The Big Red One) het slachtoffer van de mijnevelden.

VIJF MUSEUMS VOOR OMAHA BEACH

Om de slag aanschouwelijk te maken zijn er vijf museums gevestigd in de omgeving van Omaha Beach. De eerste die we tegenkomen op onze route is het 'Big Red One Museum' in Colleville-sur-Mer. Het is, zoals al aangegeven gewijd aan de 1st Infantry Division. Het is niet bijster groot en heeft de verwachte indeling, uniformen, enkele wapens en veel fotomateriaal. Buiten staat als blikvanger een losklep van een LCVP.

Bij de rotonde die leidt naar American Cemetery vindt u het 'Overlord Museum' in Colleville-sur-Mer. Voor het grauwe gebouw staan als blikvanger een Sherman tank, een M-10 tankdestroyer en een Sexton. De naam geeft het al aan, het is niet specifiek alleen over 'Omaha Beach', maar beslaat veel meer. Ondanks de mooie aankleding van levensechte poppen, ontbreekt een 'emotie' naar de zware strijd die beide partijen (en de burgerbevolking) in Normandië ondergingen. Het museum is helemaal vol gezet, zodat er van een wisseltonstelling geen sprake kan zijn, wat inhoud dat als men er eenmaal is geweest, men er nooit meer naar teruggaat, een gemiste kans.

Het museum is dagelijks open, in het laag seizoen van 10.00 uur tot 17.00 uur, middenseizoen van 10.00 uur tot 18.00 uur en het hoogseizoen van 09.30 uur tot 19.00 uur. De toegangsprijs voor 2013 is het rare bedrag van €6.90 (volwassenen) en €4.90 (kinderen, studenten, militairen en gehandicapten).

Het **derde** museum op onze route is 'Omaha Beach Memorial Museum, Musée Omaha 6 Juin 1944' te **St-Laurent-sur-Mer**. Het museum laat ook veel uniformen, foto's, insignes en wapens zien en is een goed museum.

Het **vierde** museum, 'Musée D-Day, Omaha' is gevestigd in **Vierville-sur-Mer**, richting Pointe-du-Hoc. Hier zijn vooral de objecten die buiten staan opgesteld een bezoek waard. Dit museum is ook verantwoordelijk voor de restauratie van een gedeelte van een Mulberry haven dat tentoongesteld ligt even buiten Vierville (vergeet niet aan de achterzijde van het gebouw, links van het parkeerterrein, te kijken).

6 JUNI 1944, 06.30 UUR OBJECT: POINTE DU HOC Gps: 49°23'45.42" N, 00°59'19.23" W

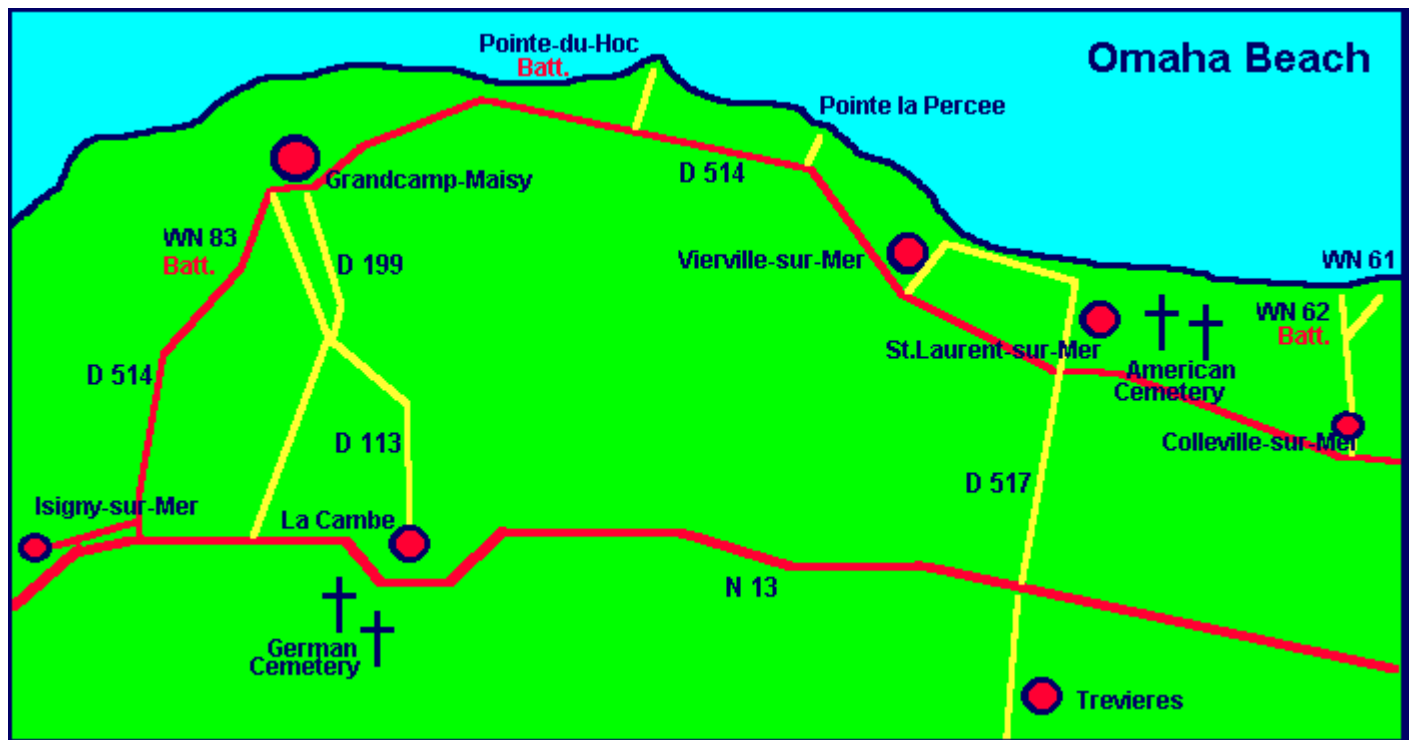
Ongeveer 6 kilometer na Vierville op D514 komt u op een rotonde, ga rechtsaf de Rangers Road op naar een groot complex van 6 geschutsopstellingen boven op de klippen. Halverwege was een wachtpost geplaatst die de enige toegang bewaakte. Aan het einde van de weg vinden we de batterij van Pointe du Hoc. De geallieerden gingen ervan uit dat er 155 mm kanonnen in geplaatst waren met een bereik van 25 kilometer. Het geschut was een grote bedreiging voor de invasievloot voor zowel UTAH- als OMAHA Beach. Vanaf mei 1944 werd het complex met grote regelmaat gebombardeerd. De dreiging was zo groot dat het 2nd Ranger Battalion de opdracht kreeg het complex zo snel mogelijk te zuiveren van het 100 man tellende garnizoen.

6 juni 1944, 05.45 uur

Na de inleidende beschieting door het slagschip TEXAS op Pointe du Hoc vertrokken de Rangers met 12 LCA's en 4 DUKW's richting de steile rotsen vanaf de twee Liberty schepen, HMS Ben Machreet en de HMS Amsterdam. Bijna 20 kilometer vanaf de kust sloeg één LCA om in de woeste golven. Van de LCA 914 overleefde maar één man deze ramp. Ook LCA 860 kapseisde, maar de 21 man aan boord wisten zichzelf te redden. Een andere LCA was te ver af gedreven. Aanvalstijd was 06.30 uur, maar om 07.10 uur landden de overgebleven 9 LCA's onder de klif van Point du Hoc.

STAANDE NABIJ DE KLIF DIE DE ZEE IN LOOPT (HET RANGER MEMORIAL OP DE VUURGELEIDINGSBUNKER):

Zo'n 400 meter naar rechts is de plek waar de Rangers het smalle strandje op kwamen. Hiervandaan begonnen Rangers met ladders, touwen en zelfs dolken naar boven te klimmen. Dit ging moeizaam door de afgebrokkelde steilte die broos gebeukt was door het marinegeschut. Eenmaal boven begon de zuivering snel en doelgericht. Bij de inname van de kazematten bleken de kanonnen niet op de afuiten te staan. De commandant, Colonel Rudder, stuurde een groep richting de D514. Hier werden de gevechtssklare kanonnen, gecamoufleerd in een boomgaard, gevonden en alsnog vernietigd. Tot dit punt waren de verliezen licht, 30 tot 40 man, gezien de moeite het complex te veroveren. In de middag werden door de Duitsers tegenaanvallen ingezet en liepen de verliezen snel op. Versterking vanaf OMAHA Beach kwam tot op een kilometer maar kon niet verder. De Rangers werden in een kleine hoek gedreven maar hielden stand, mede dankzij vuursteun van enkele marine vaartuigen. Een dag later trokken de Duitsers zich terug. Het zou tot de middag van de 8ste juni duren voor de aflossing kwam. Toen waren van de 225 gelande Rangers er 135 gedood, gewond of vermist.

**Pointe du Hoc is weinig veranderd sinds juni 1944. Het terrein is bezaaid met bomkraters en kazematten en bunkers. Meer dan indrukwekkend!
VERVOLG UW RIT WESTWAARTS NAAR GRANDCAMP-MAISY**

Voor meer achtergrond en stille getuigen aangaande de strijd om Pointe du Hoc, raad ik een bezoek aan het Musée des Rangers in Grandcamp-Maisy aan. Direct als u de stad nadert valt het enorme chromen beeld op dat u met gespreide armen verwelkomt. Aan de voet van het beeld staat in het kleine parkje een monument op een tobruk bunkertje dat herinnert aan de strijd die de Amerikaanse National Guard in dit gebied voerde. Het monument, genaamd 'Espace Frank Peregory' herinnert aan de heldhaftige inzet van Peregory die in deze omgeving zijn Medal of Honor verdiende. Vervolg u rit het stadje in richting het havengebied. Hier is aan de kade het Musée des Rangers te vinden. Het is beslist niet groot, maar men bedoelt het goed. Op de beneden verdieping liggen wat persoonlijke zaken van enkele Rangers die bij Pointe du Hoc landden ten toon in vitrines. Veel foto's met teksten illustreren de hachelijke strijd om Pointe du Hoc. Op het zoldertje is een kleine filmzaal ingericht waar een herdenkingvideo draait.

Openingstijden:

Dagelijks vanaf 1 juni tot en met 30 september (maandags 's ochtends gesloten)

Van half februari tot en met mei: iedere middag (behalve maandag de hele dag gesloten)

Van oktober tot en met november: iedere middag (behalve maandag de hele dag gesloten)

Honderd meter verder, richting de haven, is een groot monument opgericht voor de Fransen die voor de RAF bij Bomber Command vlogen.

Batterij Perruques WN83 Gps: 49°22'35.22" N, 01°03'42.48" W

Sinds 2007 is er een nieuw complex te bezoeken even ten zuiden van Grandcamp-Maisy. De Britse amateur archeoloog Gary Stern heeft hier een beneden het maaiveld gelegen stelling blootgelegd. Alle objecten zijn via een loopgravensysteem te bezoeken. Er moet nog veel werk verzet worden, maar het is zeker een bezoek waard. De kanonnen die hier stonden op open betonnen platen zouden volgens Gary voor veel slachtoffers hebben gezorgd op Omaha Beach, zo'n 15 kilometer naar het oosten. Een bewering die sceptisch wordt bekeken door sommigen omdat de kanonnen niet verder zouden rijden dan 10km. Op 9 juni werd deze batterij na een ochtend strijd ingenomen door de 5th Rangers met hulp van de 2nd Rangers en versterkingen van het 116 Reg. van de 29th Div. Mortier ondersteuning kwam van 81st Chemical Weapons batt., en een batterij veldartillerie. (5 euro intree).

Batterij WN84 Gps: 49°22'22.52" N, 01°04'09.51" W

Ongeveer 500 meter naar het westen aan hetzelfde pad waar WN83 ligt, vindt men drie grote, bovengrondse kazematten van het type H669. Deze batterij ligt op een privé terrein maar kunnen bezocht worden via een onverhard pad aan de rechterzijde.

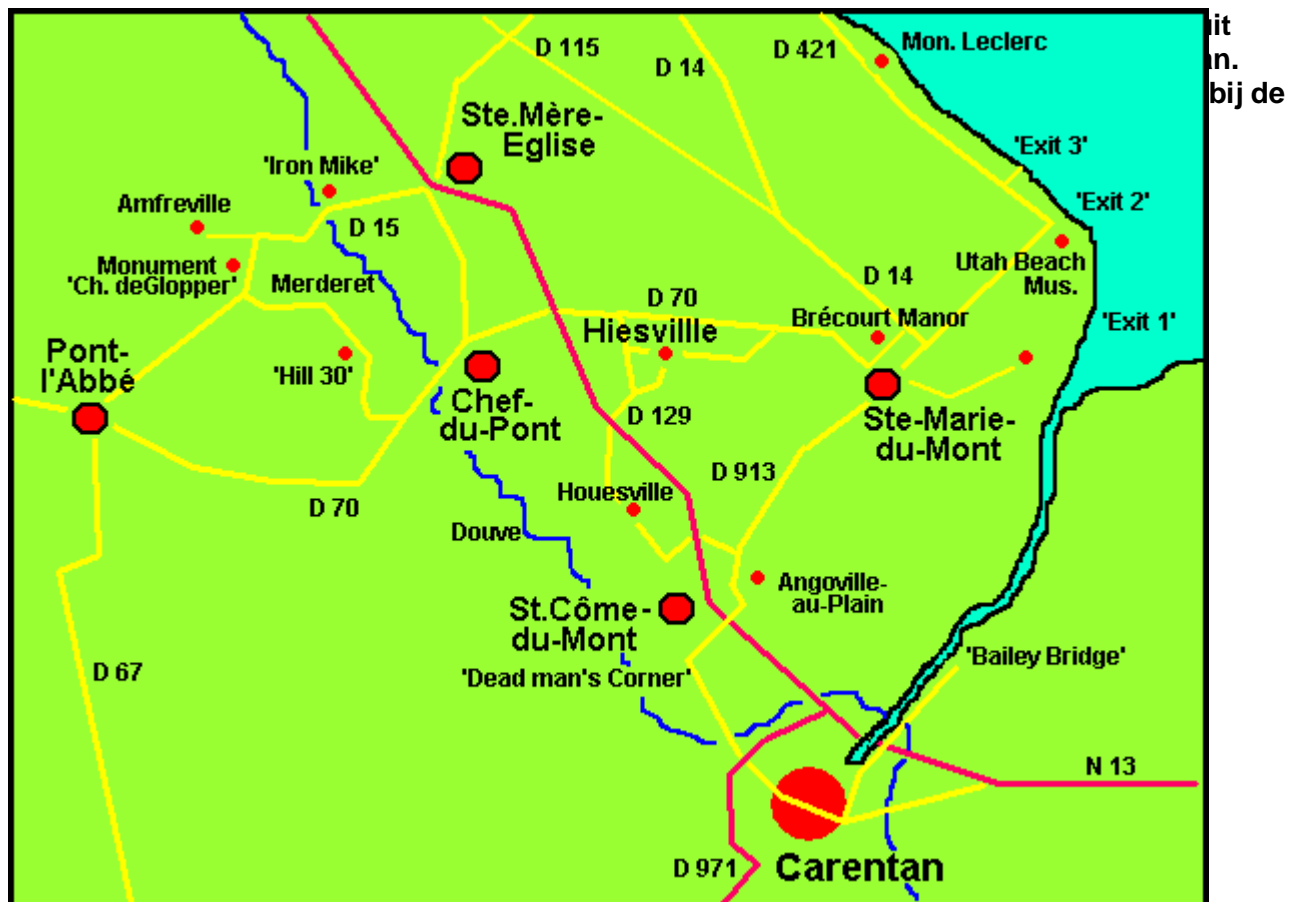
LA CAMBE, de Duitse begraafplaats Gps: 49°20'34.97" N, 01°01'36.36" W

Het meest indrukwekkende monument voor de omgekomen Duitse soldaat is de begraafplaats nabij het dorp La Cambe, 5 kilometer ten zuiden van Grandcamp-Maisy (23 kilometer vanaf Bayeux aan de N13 richting Carentan). Dit was origineel een gecombineerde begraafplaats voor Amerikaanse en Duitse doden. In 1947 werden de Amerikaanse soldaten gerepatriëerd of her-begraven te St-Laurent. Het jaar daarop brachten Britse en Franse Oorlogsgraf organisaties Duitse doden naar La Cambe en de andere vijf begraafplaatsen. Het Deutsche Kriegsgräberfürsorge werd opgericht om de graven te onderhouden. Dit werk wordt uitgevoerd door Duitse schoolkinderen en studenten. Hier zouden de Geallieerden een voorbeeld aan kunnen nemen. De jeugd wordt hier geconfronteerd met de zinloosheid van oorlog, als les voor de toekomst.

Binnen op het veld staan verspreid kleine groepjes van zwarte kruisen. Dit symboliseert voor de Duitser 'kameraadschap in de dood'. Hier liggen meer dan 21.200 doden, waaronder 296 in een massagraf (een heuvel midden op het terrein). De heuvel kan beklommen worden en geeft een uitzicht over de begraafplaats.

Ga via de D 613 (de parallelweg aan de N13/E46) richting Carentan. Ga door Insigny-sur-Mer, blijf op de D 613 en na 8 km vindt u links het 'Normandy Tank Museum', echt een must voor de liefhebber van tanks.

Dagtrip Utah Beach

Slechts via een smalle corridor vanuit het noorden kon Carentan aangevallen worden door de Paratroopers van het 101st Airborne Division. Hun Duitse tegenstanders waren para's van het 6de Regiment. Ondanks bloedige gevechten die zich op enkele meters van elkaar afspeelden, schoot het niet op. De Amerikanen begonnen op 7 juni de stad met artillerie te beschieten voor drie dagen. Tien juni werden 6000 granaten de stad ingeschoten binnen 24 uur. Op 12 juni werd de stad bevrijd verklaard. Ondanks een felle tankaanval de volgende dag door een Duitse Panzer divisie, die op het laatste nippertje afgeslagen kon worden door snel oprukkende tanks vanaf Omaha Beach, bleef Carentan in Amerikaanse handen.

Vervolg de route noordwaarts richting St. Côme-du Mont en St. Marie-du-Mont.

Na twee kilometer verschijnt recht voor u het museum, 'Dead Man's Corner'. Omdat u nu in het gebied bent waar de 101st Airborne Division landde, is dit museum geheel gewijd aan de paratrooper.

Gps: 49°19,722' N 01°16,154' W

De D 913 was de enige weg vanaf Exit 2, via St.-Marie-du-Mont richting Carentan die stevig in handen was van de Amerikanen. Op 7 juni komt de eerste tank, een M5 Stuart de paratroopers van het 101ste AB. te hulp nabij de Y-splitsing van de D 913 met de D 270 naar St. Côme-du Mont.

Een Duitse 88mm trof de tank waarop de gehele bemanning omkwam. De commandant hing nog dagen nadien uit de tankkoepel. Voor de Amerikanen werd deze plek voor altijd 'Dead Man's Corner'.

De inrichting klein, doch is zeer smaakvol bedacht en decorinrichting is van hoogstaande kwaliteit. Ook de tentoongestelde zaken zijn zeer de moeite waard. Voor velen zullen de originele eigendommen van kapitein Dick Winters, bekend van de tv-serie 'Band of Brothers', een tastbare link vormen naar het Toen en Nu. In het achtergedeelte is de mogelijkheid om authentieke souvenirs te kopen.

Angoville-au-Plain Gps: 49°20'56.39" N, 01°15'12.38" W

Enkele kilometers aan de D913 (rechtsaf) vindt u Angoville-au-Plain. In het kleine kerkje was een eerste hulppost van de Amerikanen. De gewonden werden hier verzorgd door twee hospikken, Robert Wright en Kenneth Moore van de 101st Airborne Division, 501st PIR. Om dit feit te herdenken is een speciaal glas in lood raam aangebracht. Niet alleen eigen troepen werden hier verzorgd, ook burgers en Duitse soldaten. Terwijl er fel gevochten werd rond dit gebied was dit een veilige haven (wapens in de kerk waren verboden door de twee verzorgers).

Enkele Duitsers die binnendrongen maakten rechtsomkeert nadat ze overtuigd waren van de humanitaire handelingen. Er is tevens een glas in lood aangebracht voor de luchtlanding op zich. Op één van de banken achterin (rechterzijde), kunt nog steeds een enorme bloedvlek zien. Niet alle gewonden overleefden hier, minstens één paratrooper stierf hier aan zijn verwondingen.

Ste-Marie-du-Mont: Gps: 49°22'42.81" N, 01°13'31.85" W

Ga naar St. Côme-du-Mont over de D 270 en door naar Houesville, ga hier rechtsaf naar La Croix-Pan (onder de N 13 door). Rij verder via de D 129. Na één kilometer komt u bij het monument voor General Pratt, de eerste gesneuvelde generaal op 6 juni, 1944.

Ga op de kruising nu rechtsaf richting Hiesville en dan naar Vierville over de D 329. Even buiten Hiesville komt u langs het boerenbedrijf waar de opvolger van General Pratt, generaal Taylor een week doorbracht. Er is een plaquette ter herinnering naast de ingang aangebracht.

Na Vierville, linksaf naar Ste-Marie-du-Mont, over de D 913.

In deze omgeving vocht het 506th van het 101st Airborne Division, later bekend geworden door de tv-serie 'Band of Brothers'. In Ste-Marie-du-Mont is de kerk na de oorlog van nieuw glas in lood voorzien en de toren gerestaureerd. Verder is het plaatsje nog net zo als 60 jaar geleden. Op veel huizen en gebouwen hangt een plaquette met informatie wat het gebouw deed tijdens de Duitse bezetting en de invasie. Nabij de kerk is een 'dump-winkel' (La Boutique du Holdy) met veel authentiek materiaal uit de maand juni 1944 (openingstijden wisselen, maar eind van de middag meestal open). Vervolg de weg uit het dorp naar het oosten (de kust) over de D 913. Deze weg staat bekend als 'EXIT 2' ('EXIT 1 lag bij Pouppeville). Een kilometer na Ste-Marie-du-Mont is de D14 (ga linksaf). Een km deze weg op brengt u bij het monument voor de 506th actie bij Brecourt Manor (uitschakeling van Duits geschut).

6 JUNI 1944, 06.30 UUR OBJECT: UTAH BEACH

Vijfhonderd meter voor u bij het museum aan de 'Exit 2' komt, is een afslag naar La Madelèine, waar een bezoek aan het kapelletje aldaar eventueel tot een bezoekje kan horen. Hier werd vrij snel na de strijd een dienst gehouden door de Amerikanen. Ga nu naar het strand en het museumgebied van Utah Beach.

HET UTAH BEACH MUSEUM: Gps: 49°24'55.59" N, 01°10'29.78" W

Het museum is rond een Duitse bunker gebouwd (Blockhaus W5). Trek een uurtje voor dit museum uit om het te bezoeken.

Openingstijden:

Juni tot en met september:	09.30 tot 19.00 uur
April, mei en oktober:	10.00 uur tot 18.00 uur
Februari, maart en 1 tot 15 november:	10.00 uur tot 12.30 uur, 14.00 uur tot 17.30 uur
16 November tot 31 december alleen in de weekenden en feestdagen (januari gesloten)	

Bij de strandopgang staat kilometerpaal '00' (net zo'n één, ook met een 'nul' nummer, staat voor het stadhuis van Ste-Mere-Eglise). Hier begint de 4th Division Liberty Highway. Deze loopt door Frankrijk door naar Nederland. Door geheel Normandië vindt men deze palen met de datum en de gevorderde afstand sinds D-day Het restaurant tegenover het museum is ook rond een bunker gebouwd. Ten tijde dat de bunker werd gebouwd, was het nog geen restaurant maar een opslag voor de lokale vissers. De bunker is geheel gerestaureerd en is af en toe open voor publiek waar het dan als internetcafé gebruikt kan worden.

VERVOLG DE KUSTWEG NOORDWAARTS: Leclerc Mon. : Gps: 49°26'37.68" N, 1°12'33.33" W

De volgende afslag is 'EXIT 3". Rond 07.30 uur lag hier een gedeelte van het 502nd PIR (Parachute Infantry Regiment), van het 101st Airborne Division, onder leiding van het 3rd Battalion. Om 09.30 uur verscheen een grote groep Duitsers opgedreven door de oprukkende invasie op het strand. In het vuurgevecht sneuvelden hier 75 Duitsers. Utah Beach was ook de landingplaats van General Patton's 3rd Army. Er liggen verspreid nog zeer veel restanten van bunkers en kazematten hier. In de weilanden achter de duinen zijn nog duidelijk de kuilen van de bombardementen te zien. Een kilometer verder staat het Leclerc Monument geflankeerd door een Sherman tank. Achter het Monument van Leclerc en zijn Vrije Fransen ligt op 250 meter naar het noorden Wn 10. Hier ligt een grote H667 kazemat voor een 75mm kanon. 250 meter zuidelijk van het monument ligt St 9 met twee H677 kazematten voor 88mm kanonnen.

VERVOLG DE KUSTWEG NOORDWAARTS:

Batterie de Crisbecq

Vijf kilometer na het Leclerc Monument, linksaf de D 69 op en volg de borden 'Batterie d'Crisbecq' even voorbij Saint-Marcouf (of ga even verder landinwaarts de D 69 op).

Hier zijn enkele enorme kazematten voor zwaar geschut. Er is een klein museum ingericht sinds deze locatie in 2003 geheel is blootgelegd. In twee kazematten van het Type H 683 stonden twee 210mm kanonnen opgesteld, verdedigd door drie 21 mm kanonnen, zes 75 mm luchtafweergeschut, drie 20 mm's en zeventien machinegeweren. Er waren nog twee kazematten in aanbouw, plus het plan voor een vijfde. Alles was rondom beschermd door landmijnen en prikkeldraad. In de vroege morgen van de 6de juni viel hier 600 ton bommen zonder schade aan te richten. De kanonnen kwamen bij daglicht in actie en brachten een fregat tot zinken en beschadigden een kruiser en andere schepen. Het tegenvuur vernietigde veel kleiner geschut maar de 210mm's bleven in actie tot de 12de juni ! Op deze datum trokken de Duitsers zich terug met achterlating van 78 doden. De kazematten zijn daarna opgeblazen door de genietroepen van de Amerikanen. Vanaf de vroegere vuurgeleidingsbunker heeft u een goed overzicht hoe het complex is ingedeeld.

Batterie d'Azeville

Ga na Crisbecq iets verder landinwaarts naar de 'Batterie d'Azeville'. Dit is zeker een bezoek waard. Hier zijn vier kazematten te vinden; twee H671 en twee H650 (waarvan één bovenop een extra borstwering had voor een 37mm luchtafweerkanon). Gedurende de gehele nacht van 5 op 6 juni, 1944 werd deze batterij aangevallen door Amerikaanse paratroopers. Toch wist het in de morgen haar kanonnen te richten op Utah Beach. De zware verdediging van de batterij dwong de geallieerden om de stelling heen te trekken. Maar na intensieve gevechten viel de batterij op 9 juni.

Tegenwoordig is het een goed bewaarde batterij die ook buiten de bezoeken goed te bewonderen is. Let hier eens op de originele 'nepsteen' beschildering die hier en daar nog op de kazematten zit. Opvallend is dat deze kazematten een extra 'gleuf' naar rechts hebben zodat het kanon een verder bereik naar die zijde had, de zuidpunt van Utah Beach. Overal op de kazematten zijn sporen van granaat en kogel inslagen te zien. Hier stonden in juni 1944, 4 X 105mm Schneider 331 (f) kanonnen van Franse makelij opgesteld. Het is mogelijk de tunnels, zo'n 300 meter, die de kazematten onderling verbinden, te bezoeken.

Vanuit Azeville is het een korte rit naar Sainte-Mère-Eglise. Een sleutelplaats tijdens de nachtelijke landingen van de paratroopers van het 82nd Airborne Division en wereldberoemd gemaakt door de speelfilm 'The Longest Day'.

6 JUNI 1944, 01.30 UUR OBJECT: SAINTE-MÈRE-EGLISE Gps: 49°24'31.56" N, 01°18'58.83" W

Ste-Mère-Eglise was het object dat ingenomen moest worden door het 82nd Airborne Division. Een bekende scène uit de film 'The Longest Day' gaat over de inname van dit stadje. Tijdens de sprong van de parachutisten stond hier een huis in de brand (daar waar nu het museum staat). Hierdoor waren veel burgers op straat om te helpen blussen. De bewuste pomp staat nog steeds op het kerkplein. Soldaat John Steele maakte hier zijn hachelijke sprong. Hij bleef uren aan de kerktoren hangen om later krijgsgevangen te worden van de Duitsers (waaraan hij later wist te ontsnappen). Hij was niet de enige die gegrepen werd door de kerktoren, ook Ken Russell werd met zijn parachute slachtoffer van de kerk. Maar hij wist al snel los te komen en weg te komen.

In de kerk zijn twee glas-in-lood ramen te bewonderen die de nachtelijke sprong herdenken. Boven de hoofdingang is ontworpen door Paul Renaud, zoon van de burgemeester ten tijde, Alexandre Renaud. Hierop is de Maagd Maria afgebeeld geflankeerd door paratroopers. Het andere venster is gedoneerd door veteranen van de 82nd Airborne Division. Hierop is Sint Michael afgebeeld, beschermpatroon van de paratroopers.

HET MUSEUM IN STE-MÈRE-EGLISE:

Het museum, met de daken in de vorm van parachutes, schuin tegenover de kerk is zeer de moeite waard, trek daarvoor minstens 1 à 2 uur uit. Onder het eerste dak is een Waco CG-4 zwever te vinden. Onder het tweede dak is een C-47 transportvliegtuig te vinden. Daarbuiten verschillende 'hardware', zoals een Sherman tank en een Halftrack.

Openingstijden:

Februari, maart en oktober en november: 09.30 tot 12.00 uur, 14.00 uur tot 18.00 uur

April tot en met september: 09.00 uur tot 18.45 uur

December en januari gesloten.

De Bruggen over de Merderet: Gps: 49°24'03.71" N, 01°21'48.54 W

Verlaat St-Mère-Eglise in westelijk richting, via de D15 (Picauville/Etienville). Onder de N13 door, bij de Y-splitsing rechts aan houden. Na drie kilometer komt u bij de brug van la Fièrè over de rivier de Merderet.

Parkeer uw auto rechts op de parkeerplaats. Hier is het herdenkingsmonument voor de paratroopers van de 82nd Airborne Division.

Uitkijkende naar vijandelijke troepen, staart een bronzen paratrooper (Iron Mike) over de groene vlaktes. Op deze plek hadden zo'n 500 para's zich rond het middaguur van de 6de juni verzameld.

Verschillende zware gevechten vonden gedurende drie dagen hier plaats. Maar de para's van de 505th en 507th PIR lieten geen Duitsers door. Generaal Gavin, de Assistant Divisional Commander, (zijn schuttersput ligt aan de D15, honderd meter terug in de bocht die u net doorkwam) nam 75 man mee richting de brug over de Merderet enkele kilometers ten zuiden van hier, bij Chef-du-Pont. De kleine eenheid liep vast in een hardnekkige Duitse tegenstand.

Steek de Merderet over en ga verder in westelijke richting over de D15. Na ongeveer een kilometer bij de Y-splitsing rechts aanhouden naar Helpiquets. Aan de rechterzijde verschijnt dan het monument ter nagedachtenis aan de landing van de para's van de 507th PIR van de 82nd Airborne Division. Het 507th PIR kwam hier het dichtst op haar DZ terecht. Het was wel over een enorme afstand, 50 km tussen noord en zuid! Ten noorden van hier kwam de 508th PIR neer over een afstand van 'slechts' 9 kilometer. Hier hadden de Duitsers alles onder water gezet, de smalle rivier de Merderet leek hier wel een groot meer. Verschillende onfortuinlijke paratroopers verdronken in dit gebied.

Keer terug naar de D15. Ga op de Y-splitsing rechts af. U kunt doorrijden naar Etienville/Pont L'Abbé en via de D70 naar Chef-du-Pont, of bij Caponnet zuidelijk afsteken naar Le Feirage en de D70 linksaf naar Chef-du-Pont nemen. De route via Caponnet wordt niet aangegeven maar is goed te volgen (steeds een beetje links aanhouden). Gps: 49°22'35.60" N, 01°21'15.35" W

OF: Vervolg uw route over de D 15 zuidwaarts richting Pont l'Abbe. Een paar kilometer komt u bij een Y-splitsing waar een groot stenen kruis staat, hier gaat u links af, naar Picauville (staat geen bewegwijzering!). Als u de kerk van Picauville ziet verschijnen is dat uw oriëntatiepunt. Draai het parkeerterrein bij de kerk op en aan de linkerzijde ziet u dan het grote monument voor vier van de vijf gecrashte C-47 Dakota toestellen in deze omgeving waar paratroepers van de 101st Airborne in vervoerd werden.

Vlak voor u Chef-du-Pont binnenrijdt stopt u rechts direct nadat u 'Pont du Capitaine Creek' bent overgestoken.

De strijd rond deze brug was ook een felle, geleverd tussen de Duitsers en mannen van onder andere de 507th PIR, 82nd Airborne. Generaal Ridgeway, de divisie commandant, arriveerde bij de brug van la Fiére en verorderde dat er meer troepen naar die brug kwamen. Hierdoor bleef maar een peloton over om deze brug, waar u nu bent, te verdedigen. Door een toeval landde hier in de buurt een zweeftoestel met een anti-tank kanon. Kapitein Roy Creek wist met dit wapen de Duitsers op afstand te houden, maar kon verder weinig meer uitrichten dan zijn positie behouden.

De brug draagt de naam van kapitein Creek, die, mede dankzij de steun van twee compagnieën van de 508th PIR, met een kleine ploeg deze brug wist te behouden. Er is zoveel te zien in dit gebied en er moeten keuzes gemaakt worden. Bovenstaande brengt u naar de belangrijkste punten van Utah Beach. Toch is er meer te zien, zoals het Musée de la Liberté in Quinéville. Dit museum laat zien hoe de Normandiërs leefden ten tijde van de bezetting. Er zijn geen wapens in dit museum maar het is erg boeiend.

Tot zover de printbare versie die u langs de belangrijkste punten brengt, maar nog lang niet compleet is maar u hopelijk toch een beetje als gids kon dienen.

Pieter Jutte,
Kleingouw 19A
1619CA ANDIJK

www.strijdbewijs.nl